

Addendum ‘sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis’ bij het sectorconvenant 2021 – 2022 afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van sector Lokale Besturen

Tussen de **VLAAMSE REGERING**,

hierbij vertegenwoordigd door:

De heer Jo Brouns , De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

hierna de “Vlaamse Regering” genoemd,

en de **SOCIALE PARTNERS VAN SECTOR Lokale Besturen**,

met als vertegenwoordigers voor de werkgevers:

- De heer Kris Snijkers, Algemeen Directeur VVSG;
- De heer Piet Van Schuylenbergh, Gevolmachtigd onderhandelaar Werkgeversfederatie VVSG en voorzitter stuurgroep Diverscity;

met als vertegenwoordigers voor de werknemers:

- De heer Christoph Vandenbulcke, Nationaal secretaris ACV LRB;
- De heer Willy Van Den Berge, Federaal secretaris ACOD LRB;
- Mevrouw Christel Demerlier, Voorzitter regio Vlaanderen VSOA LRB;

hierna “de sector” genoemd,

WORDT OVEREENGEKOMEN WAT VOLGT:

Verbintenissen van de Vlaamse Regering

Artikel 1. De Vlaamse Regering verbindt er zich toe om in het kader van voorliggende overeenkomst tijdens de periode van **1 juli 2022 tot en met 30 juni 2023** een maximale toelage van **85.000,00 EUR** uit te betalen aan **V.V.S.G. vzw, Bischoffsheimlaan 1-8, te 1000 Brussel (ondernemingsnummer: 0451.857.573 - bankrekeningnummer: BE10 0910 1156 9604)** ter financiering van acties in het kader van een sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis.

Artikel 2. De in deze overeenkomst opgenomen engagementen zijn inspanningsverbintenissen en resultaatsverbintenissen. Bij de afrekening wordt de verantwoording van de inspanningen én van de resultaten beoordeeld:

- 80% van de projectsubsidie wordt verbonden aan de inspanningen die geleverd worden door de sector;
- 20% van de projectsubsidie wordt verbonden aan de resultaatsverbintenissen die in de overeenkomst worden vermeld: twintig percent van het in artikel 1 vermelde bedrag wordt uitbetaald in zoverre de resultaatsverbintenissen zijn behaald. Als een verbintenis niet wordt behaald, wordt de twintig percent a rato van het aantal behaalde resultaatsverbintenissen uitbetaald;
- De storting van de subsidie wordt geregeld via het Ministerieel Besluit houdende toekenning van een projectsubsidie aan VVSG vzw ter uitvoering van het addendum sectorgerichte aanpak Oekraïne crisis bij het sectorconvenant 2021-2022 afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners van sector Lokale Besturen.

Verbintenissen van de sector

Artikel 3. De sector Lokale Besturen verbindt zich ertoe om, flankerend aan de (inter)sectorale aanpak van VDAB, ondersteuning te bieden bij het samenbrengen van de juiste partners, het snel detecteren van geschikte vacatures, werkplekken voor werkpleklers en er mee voor te zorgen dat de vacatures efficiënt tot bij de doelgroep geraken.

Artikel 4. De sector verbindt er zich toe de subsidie enkel aan te wenden voor de loonkosten en werkmiddelen ter uitvoering van deze acties.

Artikel 5. Ter verantwoording en ter evaluatie van deze overeenkomst bezorgt de sector ten laatste op **30 september 2023** een eindrapport aan het departement Werk en Sociale Economie. Het eindrapport omvat:

- de rapportering over de verschillende initiatieven ter realisering van dit addendum;
- de toetsing van het behalen van de resultaatsverbintenis(sen);
- de verantwoording van de aanwending van de ontvangen subsidiebedragen.

Het departement Werk en Sociale Economie bezorgt de richtlijnen inzake de rapportering tijdig aan de sector.

Omgevingsanalyse en visie

Het lokaal bestuur als spil in het oplossen van de crisis

De huidige crisis met vluchtelingen uit Oekraïne plaatst de lokale besturen voor grote uitdagingen, niet in het minst de OCMW's. Die staan voor een immense opdracht, ze staan onder andere in voor de toekenning van een equivalent leefloon en allerlei vormen van begeleiding.

De OCMW's staan in voor het zoeken naar (crisis-)huisvesting, psychosociale begeleiding, het toeleiden naar andere hulpverleners, het oplossen van de administratieve knelpunten, het organiseren van de hulp door de vele vrijwilligers en nog zoveel meer. En na deze eerste urgente begeleiding en hulpverlening volgen nog vele andere uitdagingen zoals de psychologische begeleiding van mensen met trauma's, het activeren van mensen die kunnen werken, het opvolgen van de dossiers op langere termijn.

Bovendien is de rek eruit bij de sociale diensten. Na twee jaar Covid, waarin de OCMW's en hun medewerkers al in de frontlijn hebben gestaan, is dit opnieuw een grote uitdaging die bijkomende taken met zich mee brengt. Naast de komst van (Oekraïense) vluchtelingen zijn er ook de extra hulpvragen door de energiecrisis. Niet alleen de gekende hulpvragers kloppen aan bij het OCMW maar ook heel wat mensen die voordien geen financiële problemen hadden. Ook die mensen verdienen aandacht en kwaliteitsvolle begeleiding.

De toestroom van vluchtelingen

Tussen 4 maart 2022 en 12 mei 2022 hebben reeds 40.893 personen een attest tot tijdelijke bescherming gekregen (Bron: Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken – Algemene Directie Dienst Vreemdelingenzaken). Het grootste deel van deze mensen zijn onderdanen uit Oekraïne, nl. 39.988 personen. Slechts 905 hebben een andere nationaliteit (waarvan 126 uit Armenië, 120 uit Rusland en 98 uit Afghanistan).

Ongeveer twee derden van deze mensen zijn vrouwen en één derde mannen. Binnen de beroeps actieve leeftijd (18 tot 64 jaar) gaat het over 17.260 vrouwen en 6.255 mannen die potentieel in aanmerking komen voor tewerkstelling op de Belgische arbeidsmarkt. Dit aantal neemt dag na dag toe. De meeste hiervan zullen een beroep doen op de sociale dienst van het OCMW.

Het OCMW en de sociale dienst

Naast de extra opdrachten waar de OCMW's nu voor staan, kampen de OCMW's ook met andere problemen bij de sociale diensten. Reeds enige tijd is het beroep van maatschappelijk werker een knelpuntberoep aan het worden. Voor de OCMW's is het intussen een knelpuntberoep. De coronacrisis van de voorbije 2 jaren heeft dit probleem alleen nog sterker gesteld. Het imago en de bekendheid van het OCMW spelen daarin zeker een rol, naast het feit dat veel maatschappelijk werkers ook in andere sectoren terecht komen. Concreet betekent dit dat heel wat vacatures voor maatschappelijk werker niet of zeer moeilijk ingevuld geraken. Dit zorgt meteen voor werkdrukverhoging bij de bestaande pool maar ook voor een bottleneck bij cliënten die zich aanmelden.

Actie op meerdere terreinen

Om hierop een antwoord te bieden zijn acties nodig op meerdere terreinen. In de eerste plaats komt er actie rond werkbaar werk voor de huidige maatschappelijk werkers zodat zij de bijkomende opdrachten als gevolg van de Oekraïne crisis op een kwalitatieve manier kunnen uitvoeren. Dit gebeurt prioritair door de sociale diensten te ondersteunen met sectorale en intersectorale informatie over diverse beroepen en functies. Zo kunnen ze op korte termijn een

goede ondersteuning bieden om mensen richting tewerkstelling en/of opleiding te begeleiden. De sector wil hiervoor heel graag samenwerken met de andere sectoren.

Daarnaast kunnen lokale besturen een voorbeeldrol opnemen door zelf (tijdelijke) jobs aan te bieden voor Oekraïense vluchtelingen (vb. groendienst, social profit, ...).

Flankerend maakt de sector ook werk van het imago van OCMW's als werkgever en van het aantrekken van maatschappelijk werkers via pilootprojecten. Concrete resultaten zullen wellicht pas binnen enkele maanden zichtbaar zijn, maar de sector wil ook op korte termijn enkele quick wins realiseren.

Resultaatsverbintenis(-sen)

De sector engageert zich tot volgende resultaatsverbintenis(-sen):

Resultaatsverbintenis	Omschrijving
De sector bereikt 10 lokale besturen met de pilootprojecten	10 sociale diensten van lokale besturen lopen een intensief traject rond IAO en/of bovenlokale samenwerking.
De sector voorziet 4 extra beroepen op de website LokaalWerkt	Op de website komt een filmpje van een maatschappelijk assistent, een hoofd-maatschappelijk assistent, een trajectbegeleider en een dienstverantwoordelijke thuiszorg.

Acties

 Actie 1: De sector streeft naar instroom van mensen in het statuut van tijdelijke bescherming en tracht daartoe ook drempels op vlak van taal en diploma te verlagen	
Omschrijving	<p>Ook lokale besturen kunnen voor mensen in tijdelijke bescherming een potentiële werkgever zijn. Alleen zijn er echter heel wat drempels die dit vaak in de weg staan. De belangrijkste zijn echter de strikte diplomavooraarden en taalvereisten.</p> <p>Samen met de VDAB wordt bekeken in welke mate en voor welke functie mensen kunnen instromen via een VDAB-stage, beroeps verkennende stage, IBO, ... al dan niet gecombineerd met taalopleiding en/of taalcoaching.</p> <p>Een bijzondere opportuniteit zijn de vacatures die vrijkomen in het kader van een vervangende tewerkstelling voor medewerkers in vast dienstverband die een kwalificerend opleidingstraject volgen. Samen met het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) en het kabinet van de minister van Binnenlands Bestuur wordt bekeken in welke mate de taalvereisten en diplomavereisten op een andere manier kunnen ingevuld worden zonder de kwaliteit van de dienstverlening in het gedrang te brengen.</p> <p>Lokale besturen worden gesensibiliseerd op basis van de afspraken met VDAB en ABB.</p>

Timing	Juli – augustus: voorbereiding Continue: overleg met VDAB en ABB en sensibilisering
Betrokken partners	ABB, VDAB, DWSE, partners in taalcoaching, kabinet van de minister van Werk, kabinet van de minister van Binnenlands Bestuur
Inspanningsverbintenis	De sector zorgt voor goede samenwerkingsafspraken met VDAB en ABB hieromtrent.

 Actie 2: De sector faciliteert de organisatie van social profit salons met specifieke aandacht voor mensen uit Oekraïne	
Omschrijving	<p>De sector spreekt actief lokale besturen aan voor de organisatie van social profit salons en zorgt ook voor de nodige ondersteuning: toelichting bij draaiboek, sensibiliseren buurgemeenten voor zorgvacatures,</p> <p>Deze beurzen hebben als doel om multicultureel talent (vaak in de inactieve arbeidsmarktreserve) in contact te brengen met werkgevers uit de social profit. Kandidaat werknemers kunnen vrijblijvend in gesprek gaan met lokale organisaties en lokale besturen en zich oriënteren op de arbeidsmarkt.</p> <p>Deze beurzen gaan steeds live door, omdat het vaak over moeilijker te bereiken doelgroepen gaat.</p> <p>In de komende social profit salons wordt bijzondere aandacht besteed aan de vluchtelingen uit Oekraïne.</p> <p>Deze actie gebeurt in nauw overleg met VIVO.</p>
Timing	Continu (op voorwaarde dat er door corona geen beperkende maatregelen zijn)
Betrokken partners	VIVO
Inspanningsverbintenis	Samen met VIVO organiseert de sector 2 social profitsalons.

 Actie 3: De sector werkt aan het retentiebeleid voor de aanwezige maatschappelijk werkers van de OCMW's	
Omschrijving	<p>Om er voor te zorgen dat de maatschappelijk assistenten die vandaag aan de slag zijn bij de OCMW's ook in de toekomst gedreven en competentie medewerkers kunnen blijven, worden 3 projecten opgezet in het kader van het retentiebeleid.</p> <p>Een eerste project is een pilootproject rond innovatieve arbeidsorganisatie, waarbij bekeken wordt hoe de sociale dienst anders kan georganiseerd worden om het beroep van maatschappelijk werker aantrekkelijker te maken (focus = de medewerker). In dit project wordt ook de link gelegd naar service design trajecten die reeds lopen binnen een aantal OCMW's (focus = de cliënt).</p> <p>Een tweede project sluit daarbij aan maar is eerder bovenlokaal gericht. Daarbij wordt ook onderzocht in welke mate tussen OCMW's een bepaalde vorm van specialisatie mogelijk is.</p> <p>Als derde project wordt een opvolging voorzien van maatschappelijk assistenten die binnenkort aan de slag gaan bij de</p>

	<p>OCMW's naar aanleiding van de speeddates die in de laatste week van juni 2022 georganiseerd worden. Aan die mensen zal gevraagd worden waarom ze hun job graag doen en welke factoren daarin allemaal een rol spelen. Ook mogelijks negatieve aspecten (waarom ze mogelijks de job niet graag doen) worden in kaart gebracht. Parallel worden voor deze nieuwe maatschappelijk werkers enkele opvolgingsmomenten (intervisie, ervaringen delen, coaching, ...) georganiseerd met als doel retentie te verhogen.</p> <p>Daarnaast wordt onderzocht in welke mate de (hoofd)maatschappelijk werkers een coach kunnen zijn voor de 10 algemeen directeurs van lokale besturen die momenteel via een samenwerking tussen AGO en VVSG een opleiding tot coach volgen.</p>
Timing	<p>September 2022: lancering oproep naar besturen voor pilootprojecten innovatieve arbeidsorganisatie en bovenlokaal samenwerken</p> <p>Begin november 2022: kick-of pilootprojecten</p> <p>December - maart 2023: traject van pilootprojecten</p> <p>Maart-april 2023: bevraging recent gestarte maatschappelijk werkers</p> <p>Continu: opvolgingsmomenten</p>
Betrokken partners	<p>Federatie van Vlaamse OCMW maatschappelijk werkers, Workitects (o.v.), bacheloropleidingen maatschappelijk werk, VVSG Dienst Samenleven en Beleven</p>
Inspanningsverbintenis	<p>De sector bereikt 10 lokale besturen met de pilootprojecten.</p> <p>De output van de 2 trajecten gecombineerd met de bevraging levert een rapport op met tips en tricks voor alle sociale diensten. Good practices, tips & tricks, interessante ervaringen, ... worden permanent gedeeld tussen de sociale diensten zodat ze er ook op korte termijn de vruchten kunnen van plukken.</p>

 Actie 4: De sector werkt verder aan de uitbouw van de website www.lokaalwerkt.be, met specifieke aandacht voor de maatschappelijk werkers	
Omschrijving	<p>Met de website www.lokaalwerkt.be richt de sector zich tot het brede publiek om de diverse beroepen bij de lokale besturen in de kijker te zetten. De bedoeling is om aan te tonen hoe breed het pallet functies bij de lokale besturen is.</p> <p>Het bestaande aanbod van filmpjes (in 2020 even 'on hold' gezet omwille van de coronacrisis) wordt verder uitgebreid.</p> <p>De verdere uitbouw richt zich in eerste instantie naar de sociale diensten van de OCMW's. Daarom komen er filmpjes van maatschappelijk assistenten, hoofd-maatschappelijk assistenten, trajectbegeleiders en dienstverantwoordelijken thuiszorg.</p> <p>In het verlengde hiervan wordt een communicatiecampagne uitgewerkt voor het brede publiek.</p>

	<p>Daarnaast wordt er specifiek materiaal ontwikkeld voor promo in de scholen (zowel wat betreft stage als jobbeurzen voor laatstejaarsstudenten).</p> <p>De communicatiecampagne en de promo voor de scholen wordt op die manier ontwikkeld dat de sjablonen kunnen dienen voor andere knelpuntberoepen.</p> <p>Er wordt tevens aandacht besteed aan ondersteunende tips voor de werkgevers om de vacatures aantrekkelijk te maken.</p>
Timing	<p>Najaar 2022: Filmpjes met getuigenissen</p> <p>April-mei 2023: Communicatiecampagne</p>
Betrokken partners	Onderwijspartners (secundair en hoger onderwijs), Federatie van Vlaamse OCMW maatschappelijk werkers, VVSG Dienst Samenleven en Beleven
Inspanningsverbintenis	Op de website komt een filmpje van een maatschappelijk assistent, een hoofd-maatschappelijk assistent, een trajectbegeleider en een dienstverantwoordelijke thuiszorg.

	Actie 5: De sector deelt ervaringen over de projecten van het addendum met medesectoren en levert een bijdrage aan relevante intersectorale opportuniteiten en projecten die in de looptijd van het addendum kunnen ontstaan
Omschrijving	De sector deelt ervaringen over de acties in het kader van het addendum met andere sectoren via de intersectorale werking van de SERV. De sector blijft doorheen de looptijd van het addendum de intersectorale samenwerkingsmogelijkheden verkennen en levert een bijdrage aan relevante intersectorale projecten.
Timing	Continu
Betrokken partners	Andere sectoren, SERV – intersectorale adviseur, sociale diensten
Inspanningsverbintenis	De sector deelt best practices uit het addendum met andere sectoren op de intersectorale netwerkmomenten.

Algemene bepalingen inzake financiering, beëindiging, wijziging, evaluatie, controle en toezicht van de overeenkomst

Beëindiging

Het addendum sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis wordt afgesloten voor een periode van 1 jaar en kan niet stilzwijgend worden verlengd.

Het addendum sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis eindigt hetzij bij het verstrijken van de looptijd, hetzij bij onderlinge overeenkomst tussen de partijen, hetzij door opzegging. De partijen kunnen op elk moment het addendum opzeggen, mits ze een opzegtermijn van 6 maanden in acht nemen. De kennisgeving van de opzegging gebeurt per aangetekende brief. De opzeggingstermijn begint te lopen vanaf de eerste werkdag na de kennisgeving. Het Oekraïne addendum kan door de Vlaamse Regering worden beëindigd zonder inachtnaam van een opzegtermijn en zonder dat het aanleiding kan geven tot de betaling van een vergoeding als het algemeen belang dat in buitengewone omstandigheden vereist. Als bij de evaluatie door het departement Werk en Sociale Economie wordt vastgesteld dat de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties op ernstige wijze tekortschieten in de verwezenlijking van de beoogde doelstellingen, kan de Vlaamse Regering het Oekraïne addendum eenzijdig beëindigen zonder opzegtermijn en zonder dat het aanleiding kan geven tot de betaling van een vergoeding.

Wijzigbaarheid

De Vlaamse Regering bepaalt na voorafgaand overleg tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners in het Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité, de wijze waarop bijstellingen of wijzigingen van het actieplan of van de verbintenissen in het addendum sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis tijdens de looptijd worden doorgevoerd.

Evaluatie

Het departement Werk en Sociale Economie voorziet een sjabloon voor de inhoudelijke en financiële rapportage. Bij de opvolgingsmomenten en evaluaties wordt nagegaan of de aangegane verbintenissen ook effectief zijn bereikt.

Controle en toezicht

De sociaalrechtelijke inspecteurs van de administratie zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van het decreet op de sectorconvenants en de uitvoeringsbesluiten ervan. De Vlaamse Regering kan in het geval van een vastgestelde inbreuk het addendum sectorgerichte aanpak van de Oekraïne crisis opschorten.

Opgemaakt in drie originele exemplaren waarvan elke partij een exemplaar ontvangt te Brussel op

Namens de Vlaamse Regering,

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS

Namens de sociale partners van sector Lokale Besturen,

met als vertegenwoordigers voor de werkgevers:

De heer Kris SNIJKERS,
Algemeen Directeur VVSG

De heer Piet VAN SCHUYLENBERGH,
Gevolmachtigd onderhandelaar Werkgeversfederatie VVSG
en voorzitter stuurgroep Diverscity

en met als vertegenwoordigers voor de werknemers:

De heer Christoph VANDENBULCKE,
Nationaal secretaris ACV LRB

De heer Willy VAN DEN BERGE,
Federaal secretaris ACOD LRB

Mevrouw Christel DEMERLIER,
Voorzitter regio Vlaanderen VSOA LRB